

Al peu de l'estàtua que té a Accra, Kwame Nkrumah, primer President de Ghana, s'hi llegeix: " Ens estimem més un govern propi, amb perills, que la servitud amb tranquil·litat".

23 d'abril. SANT JORDI, PATRO DE CATALUNYA!

"Sant Jordi", de Sebastià Sánchez-Juan

Insinueu l'adveniment d'un dia
que hem pressentit, a prec de pit, lleuger:
Ja us receurem amb la cavalleria
i l'arma gloriosa, Cavaller.

...
Als qui pateixen en presó i exili
i a qui comprèn sense poder sentir,
doneu-los, oh! Sant Jordi, el vostre auxili;
convertiu el mal somni en fresc matí .

27 d'abril. LA MARE DE DEU DE MONTSERRAT, PATRONA DE CATALUNYA !

"R e t o r n " de Joan Llongueres.

Silenciosa i sense enuig ; serena,
Verge i Senyora, amn l'ansia maternal,
portant a Déu dels catalans l'ofrena,
heu retornar al vostre setial.

...
Hi heu retornar, obscura i sense pena,
com vora el llit d'angoixa d'un malalt,
i ens heu portat la confiança plena
del vostre ajut diví, celestial.

...
Dels catalans Patrona i Sobirana,
com ells, en el sofrir que els agermana,
sofriu el jou injust pacientment.

...
Però en els cims de Montserrat sou forta,
Morena de la serra, que no és morta,
la vostra Catalunya penitent.

El Govern de la República Espanyola a l'exili, ha quedat constituït així:
President: Sr. Caludi Sanchez Alborno
Ministres: Srs. Alonso, Just, Maldonado, Valera.
Ministres sense Cartera : F.Gordon Ordás, General Herrera,
Josep Carner .

Ens ha arribat a les mans un altre opuscle, tramès des de Barcelona, que és molt interessant i ve a ésser la continuació del que es va publicar, en aquestes pàgines, el mes passat. Diu :

GUIA CIUTADANA

Idees sobre el Catalanisme

Al pas dels anys. - Després de vint anys de silenci forçós, novament es torna a plantejar el problema del Nacionalisme Català. Els que en són contraris el presenten com un fet polític, quan en realitat és molt més.

Conducció política. - Un fet polític, en primer terme necessita l'existència d'una col·lectivitat humana, després un partit que tingui un programa d'actuació (social, econòmic, cultural, etc.,) amb uns homes responsables. Es a dir que, sense la col·lectivitat humana, no hi pot haver una actuació política ; però en canvi pot existir la col·lectivitat sense que hi hagi una actuació política.

Essència del Catalanisme. - En la seva essència, el Catalanisme és un fet natural. Es aquesta societat humana que ha d'ésser governada. Si no tingués aquesta condició, hom podria arribar a pensar que amb el temps podria desaparèixer ; però tenint en compte que el Catalanisme és una realitat que àdhuc subsistí després de la desaparició de tota acció política per part dels catalans (1714) no queda més remei que admetre'l .

Realitats irrefutables. - El seu passat històric li dóna el caràcter de dret natural, perquè la història d'un poble es recolza en un conjunt de realitats impossibles de rebatre i Catalunya està plena d'aquestes realitats, ja que, a part de tenir una situació geogràfica inmillorable, es distingeix pel seu alt exponent industrial, per un passat que va tenir tots els instruments representatius d'una Nació i d'un Estat lliure, com són : Govern, Rei, Parlament, Exèrcit (de mar i de terra), Escoles (Professions liberals, militar, etc.,) Institucions representatives del poble, etc., Avui dia és en possessió d'una mentalitat cultural que li ha condicionat una manera especial d'ésser i que s'expressa en les múltiples activitats humanes ; els seus habitants parlen una llengua que, malgrat totes les temptatives dutes a terme pels governants espanyols, durant les etapes que van del 1714 fins avui dia, no han pogut fer desaparèixer.

Totes aquestes característiques de situació, de visió mental, d'expressió lingüística i d'activitats humanes, QUE NO SON iguals a la manera de pensar, de parlar i de fer dels altres ciutadans dels diferents països peninsular, ES ALLO que li dóna aquesta condició de naturalesa humana.

Expressió sentimental . - No és un sentiment promogut a conseqüència d'un mal tracte ; és un sentiment que ha nascut al bell mig d'un enorme feix de realitats naturals que continuament s'exterioritzen amb més o menys esplendidesa, segons siguin les circumstàncies ; és a dir, depèn de l'ús que els governants permetin fer de la llibertat, no precisament política, sinó cultural.

No hi ha dubte que el problema que es diu "Nacionalisme Català" demana i urgeix una solució definitiva, no pas el vaivé completament estèril i ineficaç amb què estem acostumats a veure'l tractat d'ençà dels començaments del Segle XXè.

Ineficàcia d'uns mètodes assimiladors. - La història d'aquests darrers 20 anys ens ha demostrat que la solució que actualment s'està donant al problema català, no solament és antinatural, sinó àdhuc il·lògica i absurda, vist que totes les temptatives assimiladores han fracassat ja d'ençà del primer dia que es varen implantar (11 de setembre de 1714).

Val la pena després de més de dos-cents anys, que hom s'adoni de la ineficàcia dels mètodes de repressió i violència.

Solucions. - Es vulgui o no, s'ha de donar a l'acceptació de la " Nacionalitat Catalana", i atorgar-li el lloc que li pertoca tenint en compte la seva condició humana, el seu gloriós passat i la seva influència cultural a Europa ; si cal, formant part de la comunitat federal dels altres països peninsulars dins la nova Europa que s'està estructurant.

Si no és així, aleshores s'ha d'admetre un règim d'autonomia, com el que va començar a gaudir durant els períodes 1918-1923, i 1931-1936 ; fórmula, però, que emmascara el fet que València, Mallorca, Euzkadi i Galícia també formen part del "grup de les nacionalitats peninsulars".

Aquesta absurda incomprensió que demostren tenir els homes que condueixen la política de l'estat espanyol farà decantar els catalans pels camins de la independència absoluta.

Legalitat d'una Aspiració. -Els naturals de Catalunya, València, Mallorca Euzkadi i Galícia, tenen dret a demanar que se'ls tracti com a ésser humans, no pas amb l'actual règim de tirania que pretén confondre un ideari polític amb el dret natural que tots els pobles tenen a escollir lliurement el seu esdevenir.-

-----
El 14 d'abril del 1931, En Francesc Macià

proclamava la REPUBLICA CATALANA !!

Us ve de nou ? A nosaltres, no ! Copiem d'EL TIEMPO, de Bogotà:

"Acuerdo Comercial con Cuba prorroga el gobierno español. - Madrid, 13. (UPI).- Un vocero del ministerio de comercio exterior dijo hoy que se prorrogará hasta fin de año el acuerdo comercial firmado hace tres años entre este país y Cuba.

El acuerdo, suscrito en 1959, estipula que Cuba enviará a España productos de tabaco por valor del equivalente de dos y medio millones de dólares anuales, así como el equivalente de tres millones de dólares en azúcar, a cambio del aceite español.

El vocero dijo que el acuerdo será "substancialmente el mismo" hasta el mes de diciembre del actual año."

Francesc Pujols, crític, autor dramàtic, poeta, humanista, historiador i filòsof, té un anecdotari vastíssim. Quan explica anècdotes, als que es queden sorpresos potser per haver-lo considerat un filòsof eixut, el diu: "- Ja veureu, jo posseixo la veritat, i si un home que ha descobert la veritat no fa un xic de brometa amb les coses de la vida, la gent es posa un dit a la banda dreta del front i diu : Pobre home !

Transcorregué el regnat de Joan II (1458-1479) enmig de la gran turbació de Catalunya, flagel·lada per la revolta pagesa, d'una part i, de l'altra, per la guerra civil, conseqüència de la rebel·lió de la Diputació Catalana contra el rei. Durant aquest període calamitosos, els dos conflictes s'imbricaren, afavorint els pagesos, les armes a la mà, sota la direcció de Francesc de Verntallat, la causa reial que arribaren a identificar amb el triomf de la reivindicació de classes. Cara pagaren la identificació car, malgrat l'ajut eficient portat pels remences a les armes reials, mai no aconseguiren, en els vint-i-quatre anys que durà el conflicte, veure honirats per les testes coronades els compromisos contrets.

Per fi, Ferran el Catòlic, rei d'Aragó, des del 1479, no resolgué el plet remença fins el dia 21 d'abril de 1486, en què dictà la famosa sentència arbitral, abolint els mals usos i establint diverses mesures pecuniàries a càrrec dels pagesos sense distinció, amb el propòsit de nodrir el fisc reial.

La sentència arbitral tingué arreu favorable acollida i és interessant consignar l'acollida que la posteritat li reservà. Pella i Forhas ha escrit: "Los efectos de la sentencia arbitral se evidenciaron. Todavía hoy adivinaría el viajero que recorriera nuestras comarcas que algún cambio profundo en la propiedad rural, alguna nueva vida debió sentir la familia rústica, durante los primeros tiempos del siglo XVI. Sin saber de la guerra social de los pagesos, ni conocer su historia, entendería que entonces las casas de campo hubieron de reedificarse, porque lo publican las piedras de las fachadas, las ventanas adornadas, etc., Si la familia labriega se permitía adornar el mas de esta manera, era porque sabía que podía considerarlo como suyo".

Modernament, Ferran Soldevila, ha dit: Em la lluita de les tendències democràtiques i urbanes que, feia segles, pugnaven amb èxit per sobreposar-se al fons aristocràtic i feudal de la primitiva Catalunya, l'alliberament dels pagesos és una de les darreres, però de les més importants conquestes".

Un jurista de les dimensions de Roca i Sastre, diu: En la transformació econòmico-social de Catalunya, la sentència de Guadalupe tingué efectes transcendents, perquè, desapareguda l'organització feudal i acabats per ella els darrers residus de l'organització patrimonial nobiliària, s'inicià, justament amb el joc de l'emfiteusi, la veritable democratzació de la propietat territorial a Catalunya".

Diu, Hinojosa: "En virtud de ella - la sentència - se encontraron ya en el último tercio del siglo XV los labradores catalanes en posesión de la libertad personal que, en España mismo, no habían de lograr los aragoneses hasta principios del Siglo XVIII, y grandes masas de la población rural de otros Estados de Europa hasta la segunda mitad del Siglo XVII o principios del XIX".

L'altra opinió que cal registrar és la de l'il·lustre historiador aragonès Giménez Soler, quan considera que l'abolició dels mals usos és un acte dels més transcendents de la història de Catalunya, "el que més ha influïdo en su prosperidad posterior. Por él se encuentra Catalunya ser la única región de España con una clase rural con arraigo en el suelo, con riquezas y, por consiguiente, libre y culta, mientras las demás vie

ron la suya empobrecida y, por tanto, sin libertad ni cultura".

L'execució de la sentència fou llarga i accidentada, es dóna, però, diu Vicens i Vives - un fet sorprenent - "En aquells mateixos moments, el camp català enregistra el fenomen corporatiu més important que trobem en els annals de les lluites socials amb què es liquidava el món medieval : el sindicalisme dels pagesos de remença. Deu mil famílies, unes cinquanta mil persones, la sisena part de la població de Catalunya, s'avingueren, en successives assemblees populars, a cotitzar per assolir llur llibertat. El sindicat remença fou un esforç seriós i perseverant, ferm i sòlid, que aconseguí el seu objectiu malgrat l'oposició senyorial, els extremismes radicals d'alguns pagesos i la política, no sempre clara de la monarquia i de les institucions catalanes."

Quan van arribar les raquetes mata-mosques, En Francesc Pujols, que estava desesperat davant l'invasió d'aquests insectes, va adoptar immediatament l'ús de les raquetes, aconseguint eliminar-les de casa seva.

La senyora Gauasa, propietària de la casa veïna de "La Torre de les Hores", separada només per la paret del jardí, en veure que a la casa d'En Pujols ja no hi havia mosques, li va preguntar :

- Com s'explica que, estant tan a la vora, a casa de vostè no hi hagi mosques i a la nostra, no ens hi deixin viure ?

- Senyora, va respondre En Pujols confidencialment, a vostè ja li ho podem dir : - Les matem !

L'administració d'Amadeu Vives. - Francesc Pujols va conèixer a l'Amadeu Vives a Madrid (Espanya, no Cundinamarca !) amb qui, a desgrat de les diferències ideològiques que els separaven rodonament, va tenir una gran amistat que va durar fins a la mort del músic. Com que a En Pujols la música d'En Vives mai no el va arribar a satisfer, es limitava sempre a preguntar-li pel rendiment econòmic de les sarsueles, que aconseguien èxits fabulosos.

- Deu tenir una gran fortuna - li deia En Pujols.

- Quan vaig arribar a Madrid, no tenia ni cinc cèntims - va respondre En Vives. Ara, tampoc no els tinc, però dec cent mil duros.

Retrat oportú de Joan Maragall. - El dia que Ramon Casas va fer el retrat de Joan Maragall, quan el poeta va sortir del taller, situat al Passeig de Gràcia, va agafar el tramvia en marxa ; li va fallar el peu a l'estrep i, sense deixar-se anar de les mans, el poeta va ser arrossegat pel tramvia.

En aquell moment - explicava Maragall - vaig tenir la sensació que anava a morir i la idea que es va fer més clara a la meva imaginació amb tantes de coses com em va produir l'esglai, va ser que el retrat que m'acabava de fer Ramon Casas, serviria per ésser publicat l'endemà als diaris.

CANARIS. - Ens assabentem d'haver estat condemnats a vuit i sis anys de presó, dos personatges, c a n a r i s , de Las Palmas, per ésser partidaris de la separació d'Espanya i formar part del moviment "Canarias Libres".